

ИСТРАЖИВАЊЕ О СТВОРЕНОМ ОТПАДУ

ПРАВНИ ОСНОВ

Истраживање се спроводи на основу Закона о званичној статистици („Службени гласник РС“, број 104/09).

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ и садржај статистичког истраживања

Циљ истраживања је прикупљање података о врстама и количинама отпада које стварају пословни субјекти из сектора (B-S) Класификације делатности (КД) 2010 и поступању са њим у извештајној години. Истраживање садржи податке:

- о створеним количинама отпада са одговарајућом ознаком отпада према Листи отпада¹, која је усклађена са Европском листом отпада²;
- о количинама отпада које су испоручене другим пословним субјектима за даљи третман.

Извештајне јединице, статистичке јединице

Извештајне јединице у овом истраживању су економски активни пословни субјекти који су предали годишњи финансијски извештај за претходну годину, на дан 31. децембра посматране године имају одређени број запослених и вредност промета.

Обухват истраживања и основни елементи узорка

Обухват истраживања о створеном отпаду за секторе (B–E) КД (2010) потпун је за пословне субјекте са 10 и више запослених, осим за област 38 – Сакупљање, третман и одлагање отпада КД (2010), која је у потпуности обухваћена. Обухваћени пословни субјекти своју делатност обављају на целокупној територији Републике Србије.

Оквир за избор узорка за секторе (F–S) КД (2010) формиран је на основу скупа пословних субјеката Статистичког пословног регистра (СПР) који су испунили задане захтеве о броју запослених и величини промета. Стратификација јединица оквира за избор узорка извршена је према делатности, броју запослених и према томе да ли су јединице пописне (намерно изабране у узорак) или не (случајно изабране у узорак). Унутар стратума изабран је прост случајан узорак.

Метод, време и извори за прикупљање података

Метод прикупљања података је извештајни, тј. извештајна јединица саставља извештај на упитнику ОТ-С.

Извештајне јединице достављају Извештај о створеном отпаду за претходну годину надлежном подручном одељењу до истека рока предвиђеног годишњим планом.

Извори података јесу књиговодствена и друга евиденција и документација којом располаже извештајна јединица. У случају да за неке податке не постоји одговарајућа документација и евиденција, стручно лице врши процену.

Обавеза заштите индивидуалних података

Резултати истраживања се публикују агрегирани, уз поштовање обавезе заштите индивидуалних података, у складу са Законом о званичној статистици („Службени гласник РС“, број 104/09).

Списак и дефиниције основних обележја – индикатора

Отпад се дефинише као „свака материја или предмет који власник одбацује, намерава или је неопходно да одбаци“ (Оквирна директива о отпаду).

Опасан отпад је отпад који по свом пореклу, саставу или концентрацији опасних материја може проузроковати опасност по животну средину и здравље људи и има најмање једну од опасних карактеристика утврђених посебним прописима, укључујући и амбалажу у коју је опасан отпад био или јесте упакован.

¹ Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС“, број 56/10).

² *European List of Waste (LoW)* – Одлука Европске комисије 2000/532/ЕС.

Неопасан отпад јесте отпад који нема карактеристике опасног отпада.

Третман отпада обухвата физичке, термичке, хемијске или биолошке процесе, укључујући и разврставање отпада, који мењају карактеристике отпада с циљем смањења запремине или опасних карактеристика, олакшања руковања отпадом или подстицања рециклаже, и укључује поновно искоришћење и рециклажу отпада.

Инсинерација (спаљивање) јесте термички третман отпада у стационарном или мобилном постројењу, са или без искоришћења енергије произведене сагоревањем чија је примарна улога термички третман отпада.

Одлагање отпада је било који поступак или метод који се примењује у случају када не постоје могућности регенерације, рециклаже, прераде, директног поновног коришћења или употребе алтернативних извора енергије у складу са D листом (ознаке начина одлагања отпада).

Поновно искоришћење отпада је било који поступак или метода којом се обезбеђује поновно искоришћење отпада у складу са R-листом (ознаке начина поновног искоришћења отпада).

Рециклажа је поновна прерада отпадних материјала у производном процесу за првобитну или другу намену, осим у енергетске сврхе.,

Депонија је место за одлагање отпада на површини или испод површине земље, укључујући: интерна места за одлагање (депонија где произвођач одлаже сопствени отпад на месту настанка), стална места (више од једне године) која се користе за привремено складиштење отпада, осим трансфер станица и складиштења отпада пре третмана или поновног коришћења (период краћи од три године) или складиштења отпада пре одлагања (период краћи од једне године).

Ниво репрезентативности података (*Шериџоријални, КД*)

Подаци су репрезентативни:

- за територију Републике Србије;
- за секторе (B–S) КД (2010), агрегирани у 51 групу према Статистичкој класификацији отпада (EWC-Stat/Version 4).

Усаглашеност са међународним препорукама, стандардима и праксом

Истраживање о отпаду спроведено је према међународним стандардима и препорукама:

- Уредба о извештавању у статистици отпада која је усвојена од Европског парламента (*Regulation (EC) No 2150/2002 of the European Parliament on waste statistics*) и њена ревидирана верзија (*Commission Regulation No 849/2010*).

ОПИС ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИСТРАЖИВАЊА

Органи за спровођење истраживања

У припремама и спровођењу овог истраживања учествују:

- Републички завод за статистику: Група за статистику животне средине у Београду, Сектор за статистику АП Војводине и подручне организационе јединице Завода за статистику и
- Секретаријат за управу – Сектор статистике, Град Београд

Обавезност давања података

Обавеза давања података темељи се на члану 26, а казнене одредбе за одбијање давања података или давање непотпуних и нетачних података на члану 52 Закона о званичној статистици („Службени гласник РС“, број 104/09).

Роковник основних фаза спровођења истраживања

Активности при спровођењу овог истраживања спроводе се према Годишњем плану званичне статистике, који усваја Влада.

- Дистрибуција упитника подручним организационим јединицама, Сектору за статистику АП Војводине и Секретаријату за управу – Сектор статистике, Град Београд (февруар)
- Достављање унетог и контролисаног материјала, РЗС (април)
- Логичка и рачунска контрола података (5, 6. и 7. месец)
- Израда претходних резултата (јул)
- Израда коначних резултата (децембар)

ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА

Упитник и упутство за попуњавање упитника

За спровођење Истраживања утврђени су следећи методолошки инструменти:

- упитник Истраживање о створеном отпаду (ОТ-С)
- Методолошко упутство уз упитник о отпаду.

Електронска форма упитника о створеном отпаду (ОТ-С) са упутством доступна је на веб-сајту РЗС-а: www.stat.gov.rs.

Списак номенклатура и класификација које се користе у истраживању

У спровођењу Истраживања користе се:

- КД (2010), „Службени гласник РС“, број 54/10
- Уредба о номенклатури статистичких територијалних јединица („Службени гласник РС“, бр. 109/09 и 46/10)
- Табела еквивалентности која према Анексу III Уредбе Европске комисије 849/2010 представља везу између EWC-Stat Rev. 4 (супстанцијално оријентисане статистичке номенклатуре отпада) и Европске листе отпада (LoW) – Одлука Комисије 2000/532/ЕС.

Сви документи су доступни и на сајту Републичког завода за статистику: www.stat.gov.rs.

Списак публикација у којима се објављују резултати истраживања

- Веб-сајт: www.stat.gov.rs

Контакт особа: Душанка Достанић, телефон 32-90-050